NUTA BULLETIN

OFFICIAL JOURNAL OF NAGPUR UNIVERSITY TEACHERS' ASSOCIATION

Regd. No. MAHBIL/2001/4448 : Postal Registration No. AMT/RNP/78/2024-2026

YEAR : 51) 15th January 2026 (No. of Pages 08) (No : 01

IN THE HIGH COURT OF JUDICATURE AT BOMBAY
NAGPUR BENCH, NAGPUR
WRIT PETITION NO.7915 OF 2025

Prakash Manikrao Tayade and others

.Vs.

The State of Maharashtra and others

Mr Firdos Mirza, Sr. Adv. a/b. Mr A. I. Sheikh, Advocate for the petitioners
Mr S. M. Ukey, Addl.G.P. for respondent Nos. 1 to 7/ State

CORAM : ANIL S. KILOR AND RAJNISH R. VYAS, JJ.
DATED : DECEMBER 11, 2025.

Heard learned senior Advocate Mr Firdos Mirza for the petitioners and learned Additional Government Pleader for the State.

2. In short, the prayer of the petitioner is to declare that the petitioners who have retired between 01.01.2016 to 31.08.2024 are entitled and eligible to get benefit of enhanced Ceiling of gratuity of Rs.20,00,000/- (Rupees Twenty Lacs only) as specified in Government Resolution dated 10.10.2024.

3. Learned Senior Advocate Mr Firdos Mirza assisted by Mr A. I. Sheikh, Advocate for the petitioners has fairly submitted that this issue is covered by the judgment of the Hon'ble Apex Court in the case of ***Association of College and University Superannuated Teachers .v/s. Union of India and others*** passed in Civil Appeal No. 908 of 2013 dated 30.01.2013. **He further submits that though a detail representation dated 22.09.2025 has been made by the Association, which is at page 120,** the Government is not taking the issue to the logical end.

4. Be that as it may, since the issue is already decided by the Hon'ble Apex Court, we direct respondent No.1 to decide each ground raised in the representation in the light of the judgment of **the Hon'ble Apex Court mentioned supra.** It is further directed that respondent No.1 shall give findings on each ground.

5. The respondent No.1 is further directed to consider the grounds raised in this petition.

6. Needless to mention that if the claim of the petitioners is to be denied then the respondent No.1 will have to give specific findings to that effect.

7. The decision be taken within eight weeks from the production of this order.

8. The decision taken, shall be informed to the petitioners within two weeks thereafter.

9. The writ petition **disposed of,** accordingly.

10. The learned counsel for the petitioners undertakes to produce copy of this petition alongwith the order passed today, before the respondent No.1 within one week from today.

(RAJNISH R. VYAS, J) **(ANIL S. KILOR, J.)**

प्रश्न आहे ग्रॅच्युईटीची रक्कम १४ लाख वरून २० लाख करण्याचा
आणि
मुद्दा आहे 'कट ऑफ डेट' च्या लहरीपणाचा : २

(तपशील पृष्ठ ६ वर पहा)

NAGPUR UNIVERSITY TEACHERS' ASSOCIATION

(Regd. Under B.P.T.A. Regd. No. F-1564 and Society Registration Act No. MAH-1573 (Nagpur)
Website: https://nuta.in

Dr. Pravin B. Raghuwanshi
President, NUTA
Buty Plot, Near Mahajan Wadi, Rajapeth, Amravati - 444601 Mob. No. 9834897593, 9422155603
E-mail: pbraghuwanshi@gmail.com

Date : 22.09.2025

To,

(1) The Chief Secretary, State of Maharashtra, Mantralaya, Mumbai-32.

(2) The Principal Secretary, Department of Finance, State of Maharashtra, Mantralaya, Mumbai-32

(3) The Principal Secretary Higher and Technical Education, State of Maharashtra, Mantralaya, Mumbai-32.

(4) The Accountant General (Accounts & Entitlement)-II, Pension Wing, Old Building, Civil Lines, Nagpur-440001.

(5) The Director of Higher Education, Administrative Building, Shivaji Nagar, Pune.

(6) The Joint Director of Higher Education, Amravati Division, Amravati.

(7) The Joint Director of Higher Education, Nagpur Division, Nagpur.

Sub: To release and pay difference of the gratuity amount to employees retired on 01.01.2016 and onwards.

Ref: Govt. Resolution dated 10.10.2024.

Applicant: Nagpur University Teacher's Association (NUTA), Through Its President Shri Pravin Balisingh Raghuwanshi.

Respected Sir,

1. That the applicant Nagpur University Teacher's Association (NUTA) is the registered Association of Teachers having registration no. F - 1564 under the Bombay Public Trust Act and Mah-1573 (Ngp) under Societies Registration Act with aims to works for the rights and welfares of its members. The issue concern here is in respect of members of the Association who were the full-time approved teachers retired on and after 01.01.2016 and had served at different aided Colleges/ University which were/are affiliated to Non-Agricultural Universities.

2. That ceiling on gratuity was increased from time to time by the State Govt. That as per the Central Govt., the State of Maharashtra decided and agreed to raise maximum limit of gratuity from 14 lakh to 20 lakh by issuing the above referred GR dated 10.10.2024.

दि. ३१ डिसेंबर रोजी सेवानिवृत्त झालेल्या/होणाऱ्या राज्य शासकीय कर्मचाऱ्यांना लगतच्या १ जानेवारी रोजीची काल्पनिक वेतनवाढ विचारात घेऊन सेवानिवृत्तिवेतन निश्चित करण्याबाबत

महाराष्ट्र शासन : वित्त विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : वेतन-२०२३/प्र.क्र.१३/सेवा-३

मंत्रालय, मादाम कामा मार्ग हुतात्मा राजगुरू चौक, मुंबई-४०००३२

दिनांक : १९ डिसेंबर २०२५

वाचा : (१) शासन परिपत्रक क्रमांक : वेतन-२०२३/प्र.क्र.१३/सेवा-३, दि. २८.०६.२०२३

(२) केंद्रशासनाचे दि. २०.०५.२०२५ रोजीचे कार्यालयीन ज्ञापन

प्रस्तावना

मा.उच्च न्यायालय, खंडपीठ औरंगाबाद यांनी याचिका क्रमांक १८८१/२०२३ व इतर याचिकांमध्ये दि. १६.०२.२०२३ रोजी दिलेल्या आदेशाच्या अनुषंगाने दि. ३० जून रोजी सेवानिवृत्त झालेल्या/होणाऱ्या कर्मचाऱ्यांना लगतच्या दि. ०१ जुलै रोजीची काल्पनिक वेतनवाढ विचारात घेऊन सेवानिवृत्तिवेतन निश्चित करण्याबाबत वित्त विभागाच्या संदर्भाधीन दि. २८.०६.२०२३ रोजीच्या शासन परिपत्रकान्वये सूचना निर्गमित करण्यात आल्या आहेत.

सातव्या वेतन आयोगाच्या अनुषंगाने निर्गमित करण्यात आलेले महाराष्ट्र नागरी सेवा (सुधारित वेतन) नियम, २०१९ हे दि. ०१.०१.२०१६ पासून लागू करण्यात आले आहेत. सदर नियमातील नियम १० अन्वये दि. ०१ जुलै अथवा दि. ०१ जानेवारी असे वेतनवाढीचे दिनांक ठरविण्यात आले आहेत. मा.सर्वोच्च न्यायालयाच्या आदेशानुसार केंद्रशासनाच्या दि. २०.०५.२०२५ रोजीच्या ज्ञापनाद्वारे दि. ३१ डिसेंबर रोजी सेवानिवृत्त होणाऱ्या कर्मचाऱ्यांना दि. ०१ जानेवारी रोजीची काल्पनिक वेतनवाढ अनुज्ञेय केली आहे. त्याच धर्तीवर दि. ३१ डिसेंबर रोजी सेवानिवृत्त होणाऱ्या कर्मचाऱ्यांना दि. ०१ जानेवारी रोजीची काल्पनिक वेतनवाढ विचारात घेऊन सेवानिवृत्तिवेतन निश्चित करण्याबाबत आदेश निर्गमित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासननिर्णय

शासन परिपत्रक, वित्त विभाग, दि. २८.०६.२०२३ नुसार दि. ३० जून रोजी सेवानिवृत्त होणाऱ्या राज्य शासकीय कर्मचाऱ्यांना दि. ०१ जुलै रोजीची काल्पनिक वेतनवाढ अनुज्ञेय केली आहे. त्याच धर्तीवर दि. ३१ डिसेंबर रोजी सेवानिवृत्त होणाऱ्या राज्य शासयकीय कर्मचाऱ्यांना दि. ०१ जानेवारी रोजीची काल्पनिक वेतनवाढ अनुज्ञेय करण्यात येत आहे.

त्यानुसार शासन परिपत्रक, वित्त विभाग, दि. २८.०६.२०२३ मधील सूचना, दि. ३१ डिसेंबर रोजी सेवानिवृत्त होणाऱ्या राज्य शासकीय कर्मचाऱ्यांनाही लागू करण्यात येत आहेत. सर्व विभागांनी दि. ३१ डिसेंबर रोजी सेवानिवृत्त होणाऱ्या कर्मचाऱ्यांबाबत दि. २८.०६.२०२३ रोजीच्या शासन परिपत्रकातील सूचनांप्रमाणे कार्यवाही करावी.

दि. ०१ जानेवारी रोजी वेतनवाढ देण्याची तरतूद सातव्या वेतन आयोगात दि. ०१.०१.२०१६ पासून अंमलात आली असल्याने, सदर तरतूद केंद्रशासनाच्या धर्तीवर दि. ०१.०१.२०१६ पासून लागू राहील.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२५१२१९१६३२३८३५०५ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(मु.नि.धुरी)
सहसचिव, महाराष्ट्र शासन

3. That the grievance of the applicant association is against the cutoff date fixed in this GR i.e. 01.09.2024 for raising the gratuity. As per this GR it will be applicable to teachers who retired after 01.09.2024. In fact, it should be appliable to all the employees who are retired from 01.01.2016 and onwards, otherwise it will be discrimination between the pensioners which is arbitrary and unconstitutional.

4. That the similar issue was earlier arose in the State while gratuity was enhanced from Rs.5 Lacs to Rs.7 Lacs. But the effective date was for the benefit of enhanced gratuity was mentioned as 01.09.2009. Being aggrieved by this illegal cutoff date, several petitions were filed at that relevant time by the teachers and organizations challenging this cutoff date as unconstitutional.

5. That matter went upto the Hon'ble Supreme Court in S.L.P.(C) No.3700/2012. That, the Hon'ble Supreme Court after considering the G.R's. dated 05.05.2009 and 21.08.2009 was pleased to allow the S.L.P. of employees' organization by judgment dated 30.01.2013 and directed the respondent State of Maharashtra to pay the difference of gratuity in terms of G .R. dated 21.08.2009 to the employees like the petitioners therein within 3 months from the date of receipt of the above judgment.

6. That the benefit of gratuity was and is made applicable to all those employees of Universities, Government Colleges and Affiliated Non-Government Colleges to whom the Pension Scheme under the Maharashtra Civil Services Pension Rules, 1982. Admittedly it is applicable to the employees who retired on 01.01.2016 onwards and who retired on 01.09.2024 and onwards and admittedly there is no separate law for pensioners retired at different time. Hence, there should not be any discrimination between them as they both have constituted one class as pensioners.

7. That, as once the Hon'ble Apex Court had decided the similar issue and held that the petitioners therein and other similarly situated employees are entitled for the enhanced benefits of gratuity, the State Govt. are not justified in refusing these benefits by giving irrational date of implementation. Their act of not releasing the difference amounts to all the employees who retired on 01.01.2016 and onwards is in violation of the Fundamental Rights as guaranteed under Articles 14, 19 and 21 of the Constitution of India. In fact, the above act of the State fixing the cutoff date amounts to contempt of the Hon'ble Supreme Court.

8. That the teachers are retired employees and in the advance stage of their life and governed by the common law. Most of them are ailing from the old age-related ailments, the provision for gratuity and pension is being made so that a retired employee should not be in harness after his retirement. If no positive action is taken for the applicability of scheme to all the pensioners who retired from 01.01.2016 and onwards, it will be resulted into defeating the above pious principle, therefore the cutoff date i.e. 01.09.2024 mentioned in GR dated 10.10.2024 as stated for implementing the scheme should be removed in the interest of justice.

9. Hence in view of the above facts and considering the legal position, it is requested to your good authorities to extend the benefits of raising of gratuity amount of Rs.20 Lakh as refer in GR dated 10.10.2024 to all the teachers who retired on and after 01.01.2016 and pay the difference of the gratuity amount along with interest @18% p.a. in their favour as early as possible and in the interest of justice.

Hence this representation.

Yours Faithfully,
President
Nagpur University Teacher's Association (NUTA)
Amravati.

Date: 22.09.2025

Encl: Govt. Resolution dated 10.10.2024.

GOVERNMENT OF INDIA : MINISTRY OF FINANCE
DEPARTMENT OF EXPENDITURE

LOK SABHA
UNSTARRED QUESTION No. 212
TO BE ANSWERED ON MONDAY, DECEMBER 1, 2025/AGRAHAYANA 10, 1947 (SAK

"CONSTITUTION OF 8TH CENTRAL PAY COMMISSION"

212. SHRI ANAND BHADAURIA:

Will the Minister of Finance be pleased to state:

(a) whether the Government has issued notification for constitution of 8th Central Pay Commission recently;

(b) if so, the details thereof;

(c) whether the Government proposes to merge the existing DA/DR with basic pay as an immediate relief measure for Central Government employees/pensioners who are facing unprecedented inflation during the last 30 years since DA/DR given to these employees is not in consonance with the real time retail inflation;

(d) if so, the details thereof; and

(e) if not, the reasons therefore?

ANSWER
MINISTER OF STATE IN THE MINISTRY OF FINANGE
SHRI PANKAJ CHAUDHARY

(a) to (b) : Yes sir, Government has notified Resolution dated 03.11.2025 for constitution of the Eighth Central Pay Commission. A copy of the Notification is enclosed at Annexure-I.

(c) to (e) : No proposal regarding merger of the existing Dearness Allowance with the Basic Pay is under consideration with the Government at present. In order to adjust the cost of living and to protect Basic Pay/Pension from erosion in real value on account of inflation, the rates of DA/DR are revised periodically every 6 months on the basis of All India Consumer Price Index for Industrial Workers (AICPI-IW) released by Labour Bureau, Ministry of Labour and Employment.

*****

CO-ORDINATION COMMITTEE AGAINST HECI (VBSA)

PRESS STATEMENT

Press Conference held on 15 December 2025 at IPC

Viksit Bharat Shiksha Adhikshan Bill 2025

A structural shift to dismantle public funded higher education

Viksit Bharat Shiksha Adhikshan (The Commission)		
Viksit Bharat Shiksha Manak Parishad	**Viksit Bharat Shiksha Gunvatta Parishad**	**Viksit Bharat Shiksha Viniyaman Parishad**
Standard Council, which will: Determine Academic standards Frame expected learning outcomes • Provide the nomenclature of academic programmes • Provide norms for credit transfers • Lay down minimum standards for setting up and operation of HEIs • Lay down norms concerning teacher recruitment, qualifications, and related standards.	• Accreditation Council responsible for evaluation or assessment of HEIs. It will : • Empanel institutions which be authorised to accredit HEIs • Develop an outcome based Institutional Accreditation Framework • Monitor and review the performance of accrediting institutions • Recommend to the Regulatory Council for imposition of penalties	Regulatory Council, which will : • Ensure compliance of regulatory provisions in HEIs • Ensure that all HEIs are accredited • Ensure that HEIs maintain full online and offline public self disclosure • Facilitate autonomy of HEIs in a graded manner • Specify standards for select foreign universities to operate in India

On 12 December 2025, the Cabinet cleared HECI Bill under changed name the Viksit Bharat Shiksha Adhikshan (VBSA) Bill 2025. The Bill will be tabled in the Winter Session. **We demand that the Bill, which will redefine Government's commitment towards public funded higher education and therefore, its purpose, is referred to the Standing Committee for wider consultation.**

The **VBSA Bill 2025** will simultaneously repeal the University Grants Commission (UGC) Act 1956, All India Council for Technical Education (AICTE) Act, 1987 and National Council for Teacher Education (NCTE) Act, 1993. The draft VBSA Bill 2025 was released on the portal of Members of Parliament on 14.12.2025. The feedback from the stakeholders on the draft HECI Bill 2018 seems to have been ignored completely.

The VBSA Bill 2025 is a revived version of a similar HECI Bill 2018, a draft of which was released in June 2018. The revision is largely around renaming the Commission and Councils under it. The Draft HECI Bill 2018 had received more than a lakh unfavourable responses from concerned citizens, students' and teachers' associations, parliamentarians and other stakeholders. The public opposition to the Bill was so strong and vocal that the then-NDA government was forced to shelve it, and let it fade from public memory in these seven years before bringing it back.

Some of the most pressing concerns about the VBSA Bill 2025 are :

(1) Delinking of funding and regulation : No council under the Commission has been set for funding of HEIs. **The VBSA Bill is to make the Ministry of Education (MoE) responsible for disbursing grants. This will make the process of grant allocation more bureaucratic, arbitrary, and subject to political considerations.** By delinking the function of policy-making from the allocation of financial resources, the proposed Bill will use 'public funding' as a reward or punishment for ideological loyalties. It will also heighten hierarchies between different tiers of institutions (Central and State, general and Professional, scientific and technical, research and vocational, metropolitan and rural).

(2) Composition of members : The composition of the VBSA Bill 2025 signals a takeover of higher education by the officials of the Central government. **10 out of the 12 members of the Commission are either direct recruits of or nominated "experts" by the Central government. Teachers are reduced to just two in number, which is absolutely unacceptable in a body that is to determine the standards and quality of higher education in the country. Both teacher representatives from state higher education institutions will, by virtue of being 'nominees' of the Central government, will also likely be political appointments.** The composition of the commission does not also reflect the diversity of the country and gives no representation to marginalised groups like SCs, STs, OBCs, women, transpersons, persons with disabilities, and minorities.

(3) Centralised regulatory regime : The regulatory provisions of the Bill - **grant of authorisation, graded autonomy, and ordering closure of institutions - will install a heavily centralised regime that will lead to punitive annual audit, wastage of time and resources, greater job insecurity for teachers, massive fee hikes, and privatisation.** This will cause students and their families great unrest and anxiety. Finally, the fact that the VBSA Bill have

overriding effect over all previous legislation has serious consequences for the nation's federal character.

(4) Complete disregard for diversity : With regards to the setting of standards for higher education, **a 'one size fits all' model can never succeed. The diversity of this country, and the fact that higher education is still expanding to various sections and particularly rural sectors of society, demands a regulator that is socially responsive and geared towards social justice.** The HECI Bill instead aims at downsizing higher education, and completely ignores questions of equity and access. It threatens the closure of 'underforming' public-funded institutions, which are anyway reeling under decades of policy neglect through lack of infrastructure, faculty and other physical-intellectual resources.

(5) Threat to autonomy of institutions and principle of federalism : The .... an end to the autonomy of institutions of higher education from government .... regulation relating to standards made by the Commission has to have the prior approval of the Central government. This not only **violates the constitutional character of education as part of the Concurrent list, but also leaves the vast majority of the country's higher educational landscape - run and aided by state governments - in a political tussle with the ruling party at the Centre. It will also encourage the use of regulations as a means to stifle freedom of speech, thought, and dissenting opinion in higher educational institutions.** An atmosphere of forced obedience does not encourage meaningful improvements in society or in the state of knowledge.

(6) Heightening the crises caused by NEP 2020 : It is being argued that the setting up of the VBSA is in alignment with the vision proposed by NEP 2020. **Colleges and universities across the country are currently struggling under the weight of the NEP's vision - which has skewed syllabi and curricula with diluted content, delayed admissions processes through a compromised common university entrance test (CUET) and left seats unfilled, increased costs of undergraduate education with an extra year of college but zero value addition under the four year programme, contractualized teaching positions through lopsided teaching workload across semesters, slashed public funding through proposals for college mergers and institutional loans from the Higher Education Financing Agency (HEFA), reduced the capacity of the research sector and curtailed research fellowships.** Under such circumstances, the introduction of another disastrous reform move through the establishment of HECI will be the last nail in the coffin of Indian higher education.

Post-Independence, the historic purpose of nurturing Higher education through public spending has been to enable progressive social and material transformation that will eventually result in greater Equity between various interest-groups in society. **The Constitution had envisaged education as a public good** - a means to ensure dignity and upward mobility to individuals and for strengthening the democracy. Education was seen as domain to be shared by the Centre and States. **The VBSA Bill 2025 is a structural change, which will lead to extreme centralisation and commercialisation and privatisation of public funded HEIs as they will be pushed to be self-reliant.**

As stakeholders, we appeal that **the Bill to be referred to the Standing Committee** so that teachers, students, and educationists are given enough opportunity to present their case.

महाराष्ट्र प्राध्यापक महासंघाचे संस्थापक सरकार्यवाह डॉ.किशोर ठेकेदत्त यांचे दुःखद निधन

१. कळविण्यास अत्यंत दुःख होत आहे की, महाराष्ट्र प्राध्यापक महासंघाचे संस्थापक सरकार्यवाह डॉ.किशोर ठेकेदत्त यांचे दिनांक २०.१२.२०२५ रोजी दुःखद निधन झाले. सन १९७५ च्या एप्रिल महिन्यात महाराष्ट्र प्राध्यापक महासंघाची स्थापना झाल्यानंतरच्या सुरुवातीच्या दोन वर्षांच्या काळामध्ये महाराष्ट्र प्राध्यापक महासंघाला अतिशय कटाकटीच्या घटनाक्रमाला सामोरे जावे लागले. महाराष्ट्र शासनाच्या वतीने सभागृहात देण्यात आलेल्या आश्वासनांच्या विरोधात व केंद्रशासनाच्या योजनेच्या विरोधात विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या वेतनश्रेण्या अंमलात आणणारा शासननिर्णय निर्गमित करण्यात आला. त्यावेळेला या शासननिर्णयाला प्रखर विरोध करण्याची भूमिका महाराष्ट्र प्राध्यापक महासंघाने घेतली. सुरू असलेल्या आणीबाणीच्या अंतर्गत संघटनेच्या अध्यक्ष व सरकार्यवाह यांना पंधरा महिने 'मिसा' अंतर्गत स्थानबद्धतेत ठेवण्यात आले.

२. महाराष्ट्र प्राध्यापक महासंघाचे पहिले सरकार्यवाह या नात्याने प्रा.किशोर ठेकेदत्त यांनी या प्रसंगाला ज्या धीरोदात्तपणे तोंड दिले त्यामुळे महाराष्ट्र प्राध्यापक महासंघाच्या अगदी सुरुवातीच्या काळामध्ये संघटनेची मजबूत अशा स्वरूपाची पायाभरणी झाली. अध्यक्ष व सरकार्यवाह यांच्या या धिरोदात्त वर्तनामुळे आणीबाणी संपल्यानंतर मुख्यमंत्र्यांसोबत चर्चेच्या वारंवार बैठका होऊन निरनिराळ्या विषयांवर तीन मतैक्यपत्रे नोंदविण्यात आली व विकृत शासननिर्णय रद्द करून मतैक्यपत्रांच्या आधारावर नवीन शासननिर्णय निर्गमित करण्यात आला. एखाद्या राज्याच्या संघटनेने मुख्यमंत्र्यांच्या बरोबर अनेक तास चर्चा करून अशारीतीने तीन मतैक्यपत्रे नोंदविली अशी घटना क्वचितच पहायला मिळेल.

३. डॉ.किशोर ठेकेदत्त यांच्या या नेतृत्त्वागुणामुळेच पुढे त्यांच्यावर अखिल भारतीय प्राध्यापक महासंघाच्या अध्यक्ष पदाची जबाबदारी चालून आली. चौथ्या व पाचव्या या दोनही वेतन आयोगाच्या अंमलबजावणीच्या वेळेला जी अखिल भारतीय स्वरूपाची आंदोलने झालीत त्या दोनही वेळेला प्रा.किशोर ठेकेदत्त हे अखिल भारतीय प्राध्यापक महासंघाचे अध्यक्ष होते. या दोनही आंदोलनांमध्ये विद्यापीठीय व महाविद्यालयीन शिक्षकांच्या व्यावसायिक जीवनामध्ये स्थैर्य आणणाऱ्या अनेक उपलब्धी प्राप्त झाल्या. अशा या ज्येष्ठ नेत्याच्या दुःखद निधनामुळे देशातील शिक्षक चळवळीचे अपरिमित नुकसान झालेले आहे.

- **प्रा.डॉ.प्रवीण रघुवंशी,** *अध्यक्ष, नुटा*

प्रश्न आहे ग्रॅच्युईटीची रक्कम १४ लाख वरून २० लाख करण्याचा आणि मुद्दा आहे 'कट ऑफ डेट' च्या लहरीपणाचा : २

प्रा.बी.टी.देशमुख

माजी विधान परिषद सदस्य व महाराष्ट्र प्राध्यापक महासंघाचे माजी अध्यक्ष

१२. दिनांक १ जानेवारी २०१६ नंतर व १ सप्टेंबर २०२४ पूर्वी निवृत्त झालेल्या सेवानिवृत्तांची बैठक संघटनेच्या वतीने रविवार, दिनांक २८ सप्टेंबर २०२५ रोजी दुपारी २ वाजता बोलाविण्यात आली होती. संघटनेचे अध्यक्ष डॉ.प्रवीण रघुवंशी हे अध्यक्षस्थानी होते. या बैठकीमध्ये ग्रॅच्युईटीची रक्कम १४ लाखांवरून २० लाख करताना 'कट-ऑफ' डेट'च्या लहरीपणाला मा.उच्च न्यायालयासमोर आवाहन देण्यात यावे असा निर्णय घेण्यात आला होता.

१३. सदरहू निर्णयाप्रमाणे संघटनेच्या विधिज्ञांशी चर्चा करून अशी याचिका दाखल करण्यापूर्वी औपचारिकता पूर्ण करण्याच्या दृष्टीने संघटनेचे अध्यक्ष प्रा.डॉ.प्रवीण रघुवंशी यांनी दिनांक २२ सप्टेंबर २०२५ रोजी "To release and pay difference of the gratuity amount to employees retired on 01.01.2016 and onwards" या विषयावर शासनातील संबंधित अधिकाऱ्यांना याबाबतची नोटीस/पूर्वसूचना दिलेली होती. संघटनेचे अध्यक्ष प्रा.डॉ.प्रवीण रघुवंशी यांनी दिलेल्या या नोटीसच्या परिच्छेद ५ मध्ये पुढील शब्दात मा.सर्वोच्च न्यायालयाच्या निर्णयाचा उल्लेख केलेला होता. :-

"**5.** That matter went upto the Hon'ble Supreme Court in S.L.P.(C) No.3700/2012. That, the Hon'ble Supreme Court after considering the G.R's. dated 05.05.2009 and 21.08.2009 was pleased to allow the S.L.P. of employees' organization by judgment dated 30.01.2013 and directed the respondent State of Maharashtra to pay the difference of gratuity in terms of G .R. dated 21.08.2009 to the employees like the petitioners therein within 3 months from the date of receipt of the above judgment." दिनांक २२ सप्टेंबर २०२५ रोजी संघटनेच्या अध्यक्षांनी दिलेल्या नोटीसची प्रत सोबत पृष्ठ २ वर प्रसृत करण्यात आलेली आहे.

१४. शासनाकडून कोणतीही कारवाई न झाल्यामुळे याबाबतची याचिका मुंबई उच्च न्यायालयाच्या मा.नागपूर खंडपीठासमोर (W.P.No.7915 of 2025) दाखल करण्यात आली. दिनांक ११ डिसेंबर २०२५ रोजी मा.उच्च न्यायालयाने याबाबतीत निर्णय दिला असून संघटनेच्या अध्यक्षांनी सादर केलेल्या दिनांक २२ सप्टेंबर २०२५ रोजीच्या निवेदनातील प्रत्येक मुद्यांवर शासनाने निर्णय घ्यावा असे आदेशित केलेले आहे.

१५. मा.उच्च न्यायालयाने आपल्या या निर्णयामध्ये संघटनेच्या वतीने दाखल करण्यात आलेल्या मा.सर्वोच्च न्यायालयाच्या उपरोक्त निर्णयात उपस्थित करण्यात आलेल्या प्रत्येक मुद्यांबाबत निर्णय घ्यावा आणि त्या प्रत्येक मुद्यांबाबत राज्याच्या मुख्य सचिवांनी आपला निवाडा (findings) द्यावा असेही आदेशित केलेले आहे ते पुढील शब्दात :-

"**4.** Be that as it may, since the issue is already decided by the Hon'ble Apex Court, we direct respondent No.1 to decide each ground raised in the representation in the light of the judgment of the Hon'ble Apex Court mentioned supra. It is further directed that respondent No.1 shall give findings on each ground." याच आदेशामध्ये मा.उच्च न्यायालयाने आणखी असेही आदेशित केले की,

"**5.** The respondent No.1 is further directed to consider the grounds raised in this petition."

१६. मा.उच्च न्यायालयाने आपल्या या निर्णयामध्ये असेही नमूद केले आहे की, याचिकाकर्त्यांचे म्हणणे तुम्हाला नाकारावयाचे असेल तर त्याबाबत निश्चित निष्कर्ष (specific findings) नमूद करण्याची जबाबदारी ही मुख्य सचिवांची असेल. मा.उच्च न्यायालयाने W.P.No.7915 of 2025 मध्ये दिलेला हा निर्णय याच बुलेटीनमध्ये पृष्ठ १ वर प्रसृत करण्यात आलेला आहे.

१७. वस्तुतः मा.सर्वोच्च न्यायालयाच्या निर्णयामध्ये (168/25) असा स्पष्ट निष्कर्ष नमूद आहे की, "That the classification of the pensioners who were working in the government/autonomous bodies into two classes merely on the basis of the date of retirement as unconstitutional as it bears no nexus to the object to be achieved by the order." असे असताना शासनाने ०१.०१.२०१६ नंतर निवृत्त झालेल्या सर्व निवृत्तिवेतन धारकांमध्ये वर्गीकरण करून वेगळी वागणूक देण्याचा प्रयत्न केला आहे, ही गोष्ट सरळ सरळ भारतीय संविधानाच्या कलम १४ चा भंग करणारी आहे.

१८. आता तर आणखी एक प्रकार लक्षात आला आहे, तो असा की, दिनांक ०१.०१.२०१६ नंतर निवृत्त झालेल्याा सेवानिवृत्तांच्या बाबतीत अजिबात वर्गीकरण न करता १ जानेवारी २०१६ पासून सर्वांना लाभ द्यावयाचे व तत्सम ग्रॅच्युईटी प्रकरणामध्ये वाढीव लाभ ०१.०९.२०२४ पासून द्यायचे असा हा प्रकार दिसून येत आहे. त्याची माहिती करून घेणे आवश्यक आहे.

पहिला शासननिर्णय : "To increase the maximum limit of Retirement Gratuity / Death Gratuity from Rs.14 lakhs to Rs.20 lakhs." या विषयावर महाराष्ट्र शासनाच्या वित्त विभागाने काढलेला दिनांक

वित्त विभागाच्या दिनांक १९ डिसेंबर २०२५ रोजीच्या दुसऱ्या शासननिर्णयाने जरी तो शासननिर्णय डिसेंबर २०२५ मध्ये काढण्यात आलेला असला तरी वाढीव तरतुदींचे लाभ ०१.०१.२०१६ पासून निवृत्त झालेल्या सर्व निवृत्तिवेतन धारकांना उपलब्ध होतील.

त्याच वित्त विभागाच्या दिनांक १०.१०.२०२४ रोजीच्या पहिल्या शासननिर्णयाने देण्यात आलेले लाभ हे मात्र दिनांक ०१.०९.२०२४ नंतर निवृत्त झालेल्या सेवानिवृत्तांना देण्यात येतील. दिनांक ०१.०१.२०१६ पासून तर ०१.०९.२०२४ पर्यंत निवृत्त झालेल्या निवृत्तिवेतन धारकांना ते लाभ मिळणार नाही.

(परिच्छेद २० पहा)

एका प्रकरणी वाढीव लाभ हे १ जानेवारी २०१६ नंतर निवृत्त झालेल्या सर्व सेवानिवृत्तिवेतन धारकांना उपलब्ध होतील, मात्र दुसऱ्या प्रकरणी वाढीव लाभ हे १ सप्टेंबर २०२४ नंतर निवृत्त झालेल्या निवृत्तिवेतन धारकांनाच उपलब्ध होतील. हा कमालीचा व पराकोटीचा लहरीपणा होय.

(परिच्छेद २१ पहा)

१० ऑक्टोबर २०२४ रोजीचा शासननिर्णय (163/25) यास आपण पहिला शासननिर्णय म्हणू.

दुसरा शासननिर्णय : "दि. ३१ डिसेंबर रोजी सेवानिवृत्त झालेल्या/होणाऱ्या राज्य शासकीय कर्मचाऱ्यांना लगतच्या १ जानेवारी रोजीची काल्पनिक वेतनवाढ विचारात घेऊन सेवानिवृत्तिवेतन निश्चित करण्याबाबत" या विषयावर महाराष्ट्र शासनाच्या वित्त विभागाने काढलेला दिनांक १९ डिसेंबर २०२५ रोजीचा शासननिर्णय (2/26) यास आपण दुसरा शासननिर्णय म्हणू.

पहिला शासननिर्णय हा महाराष्ट्र शासनाच्या वित्त विभागाने काढलेला आहे व दुसरा शासननिर्णय सुद्धा महाराष्ट्र शासनाच्या वित्त विभागानेच काढलेला आहे.

१९. मा.उच्च न्यायालयात व मा.सर्वोच्च न्यायालयात निर्णय झाल्यानंतर केंद्रशासनाने तसा निर्णय घेतला व त्या आधारावर महाराष्ट्र शासनाच्या वित्त विभागाने पहिला शासननिर्णय काढला. तशाच परिस्थितीत दुसऱ्या बाबतीत केंद्रशासनाचा निर्णय झाल्यानंतर हा दुसरा शासननिर्णय काढण्यात आलेला आहे. तसा स्पष्ट उल्लेख त्या शासननिर्णयात आहे. असे असताना पहिल्या शासननिर्णयात "Government has decided to raise the ceiling on the maximum amount of Retirement Gratuity and Death Gratuity from 14.00 lakhs to Rs.20.00 lakhs with effect from 01.09.2024." असा उल्लेख आहे. मात्र केंद्रशासनाच्या निर्णयानुसार घेतलेल्या दुसऱ्या शासननिर्णयामध्ये पुढीलप्रमाणे उल्लेख आहे :-

"दि. ०१ जानेवारी रोजी वेतनवाढ देण्याची तरतूद सातव्या वेतन आयोगात दि. ०१.०१.२०१६ पासून अंमलात आली असल्याने, सदर तरतूद केंद्रशासनाच्या धर्तीवर दि. ०१.०१.२०१६ पासून लागू राहील."

२०. म्हणजे अर्थ असा की, वित्त विभागाच्या दिनांक १९ डिसेंबर २०२५ रोजीच्या दुसऱ्या शासननिर्णयाने जरी तो शासननिर्णय डिसेंबर २०२५ मध्ये काढण्यात आलेला असला तरी वाढीव तरतुदींचे लाभ ०१.०१.२०१६ पासून निवृत्त झालेल्या सर्व निवृत्तिवेतन धारकांना उपलब्ध होतील. त्याच वित्त विभागाच्या दिनांक १०.१०.२०२४ रोजीच्या पहिल्या शासननिर्णयाने देण्यात आलेले वाढीव लाभ हे मात्र दिनांक ०१.०९.२०२४ नंतर निवृत्त झालेल्या सेवानिवृत्तांना देण्यात येतील. दिनांक ०१.०१.२०१६ पासून तर ०१.०९.२०२४ पर्यंत निवृत्त झालेल्या निवृत्तिवेतन धारकांना ते लाभ मिळणार नाहीत.

२१. एका प्रकरणी वाढीव लाभ हे १ जानेवारी २०१६ नंतर निवृत्त झालेल्या सर्व सेवानिवृत्तिवेतन धारकांना उपलब्ध होतील, मात्र दुसऱ्या प्रकरणी वाढीव लाभ हे १ सप्टेंबर २०२४ नंतर निवृत्त झालेल्या निवृत्तिवेतन धारकांनाच उपलब्ध होतील. हा कमालीचा व पराकोटीचा लहरीपणा होय.

२२. दिनांक १९ डिसेंबर २०२५ रोजीच्या दुसऱ्या शासननिर्णयाने उत्पन्न केलेली ही विचित्र स्थिती मा.उच्च न्यायालयाच्या लक्षात आणून देण्याची विनंती संघटनेच्या विधिज्ञांना करण्याचा निर्णय घेण्यात आलेला आहे.

(1) PR : 165/2025

ALL INDIA FEDERATION OF UNIVERSITY & COLLEGE TEACHERS' ORGANISATIONS

AIFUCTO 34th Statutory Conference Circular No 01
Date 30.12.2025

Dear Friends,

Greetings and Best Wishes to all our members of AIFUCTO and all leadership of Fraternal Organizations who have stood with us in every moment A Happy New Year 2026.

Friends, History is not a static or monotonous journey. History moves with continuity, dynamism and change. In this broad Parameter of Historical journey, the unfolding of 2025 to 2026 also ismarked with continuity and change. The Year 2025 was full of contradiction and confusion. AIFUCTO along with all friends and sympathizers have consistently tried to break the contradiction and confusion to steer a clear path in the general interest of the nation. Let us be united and vibrantly respond to all the challenges of the time to **Save Nation, Save Campus and Save Education.**

34th Statutory Conference of AIFUCTO :

The Great challenges before AIFUCTO is to organizationally and academically to make the conference memorable and meaningful. Success is the result of collective effort and wisdom. Host organizers are trying their level best to make the conference organizationally successful and academically a milestone. All the affiliates are requested to extend their helping hand in their efforts. **Please see the website of the conference,** brochure already circulated and rush in to register yourself as a delegate of the conference. To contribute financially for the success of the conference all affiliates should send at least one advertisement for the souvenir. You are also requested to contribute articles to the Seminar and Souvenir. Leaders of the affiliates are requested to contact veteran Teacher leaders of their area to send writeup about the History and Achievement of AIFUCTO, since we are trying to bring a book on that. You must be aware of the fact that **AIFUCTO during the Statutory Conference is also organizing Asia Region Conference of World Federation of Teacher's Union FISE and we are expecting good numbers of delegate from outside India.** AIFUCTO also is concerned about the dangerous implications of **'THE VIKSIT BHARAT SHIKSHA ADHISHTHAN BILL, 2025'** and long-standing apathy of the Central Government towards the professional problems of the members.

Friends viewed from various angles; this Statutory Conference assumes immense significance in the broader interest of AIFUCTO. We will prepare a Road Map for our future journey. Please take the Statutory Conference seriously and participate in large numbers, contribute to the discussion and be ready to respond to any Challenges of 2026.

Waiting with lots of Confidence for your wholehearted support to make the 34th Statutory Conference at Madurai memorable and meaningful.

With Fraternal Greetings,

Prof. Dr. M. Nagarajan
President AIFUCTO

Prof.Dr.Arun Kumar
General Secretary AIFUCTO

Email

nagarajanmuta@gmail.com
Mobile number: 9443114403

aifucto.generalsecretary@gmail.com
Mobile No: 8210642139

महाराष्ट्र शासन : कार्यालय सहसंचालक, उच्च शिक्षण, नागपूर विभाग, नागपूर

जुने मॉरीस कॉलेज ईमारत परिसर, सिताबर्डी, नागपूर,

(दुरध्वनी क्र. ०७१२-२५६१७१३ फॅक्स क्र. ०७१२-२५५४२१०)

Website : www.dirhe.in/jdnagpur Email : jdhengp@rediffmail.com

परिपत्रक/ई-मेल : क्र-उशिनाग/सर्व/संकीर्ण/ई.क्र-२९०३७८४/२०२५

दिनांक : २४.१२.२०२५

प्रति,

(१) कुलसचिव, रा.तु.म.नागपूर विद्यापीठ, नागपूर व गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली

(२) सर्व प्राचार्य, अशासकीय अनुदानित महाविद्यालय, नागपूर विभाग, नागपूर

विषय : दिनांक २३.१०.१९९२ ते ०३.०४.२००० या कालावधीत बिगर नेट-सेट नियुक्त अध्यापकांच्या प्रस्तावाची तपासणी करण्याबाबत.

संदर्भ : शासन निर्णय क्रमांक - संकीर्ण-२०१२/(१३२/१२)/विशि-१, दिनांक २७.०६.२०१३

उपरोक्त विषयाच्या अनुषंगाने कळविण्यात येते की, राज्यातील दि. २३.१०.१९९२ ते ०३.०४.२००० या कालावधीत नियुक्त झालेल्या बिगर नेट-सेट अध्यापकांना त्यांच्या सेवाकालावधीत विद्यापीठ अनुदान आयोगाने अधिव्याख्याता पदासाठी विहित केलेली शैक्षणिक अर्हता (नेट/सेट/पीएच.डी./एम.फील) प्राप्त केली नाही. **अशा अध्यापकांच्या सेवा खालील अटींच्या अधीन राहून शासन निर्णय निर्गमित झाल्याच्या दिनांकापासून (२७.०६.२०१३) सर्व प्रयोजनार्थ ग्राह्य धरण्यास शासनाने मान्यता दिलेली आहे.**

(अ) संबंधित अध्यापकाची नियुक्ती नियमित स्वरूपात (Regular Basis) असावी.

(ब) अध्यापक पदासाठी विहित केलेल्या सर्व कार्यपद्धतीचे अनुपालन करून संबंधित अध्यापकाची नियुक्ती केलेली असावी.

(क) संबंधित अध्यापकाची नियुक्ती नेट/सेट शैक्षणिक अर्हतेची अट वगळता इतर सर्व विहित अर्हता व अटींची पूर्तता करून विद्यापीठाकडून मान्यता देण्यात आलेली असावी.

(ड) संबंधित अध्यापकाचा प्रस्ताव विद्यापीठ अनुदान आयोगाच्या मान्यतेसाठी विद्यापीठाकडून सादर करण्यात आलेला असावा.

दिनांक २३.१०.१९९२ ते ०३.०४.२००० या कालावधीत नियुक्त झालेल्या बिगर नेट-सेट अध्यापकांची प्रकरणे गुणवत्तेवर तपासण्यासाठी संबंधित विभागीय सहसंचालक उच्च शिक्षण यांच्या अध्यक्षतेखाली समिती गठित करून सदर प्रकरणाचा तपासणी अहवाल मा.संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना सादर करण्यात येणार आहे. त्यानुषंगाने प्रस्तावाची छाननी करण्याकरिता खालीलप्रमाणे समिती गठित करण्यात येत आहे.

(१) मा.डॉ.संतोष चव्हाण, सहसंचालक, उच्च शिक्षण, नागपूर विभाग, नागपूर (अध्यक्ष)

(२) श्री.हनुमंत आसलकर, प्रशासन अधिकारी (सदस्य सचिव)

(३) श्री.शंकर बर्गे, प्रशासन अधिकारी (सदस्य)

(४) श्री.प्रदिप खोब्रागडे, कनिष्ठ प्रशासन अधिकारी (सदस्य)

(५) श्री.अनिल बोंदरे, सहाय्यक लेखाधिकारी (सदस्य)

दिनांक २३.१०.१९९२ ते ०३.०४.२००० या कालावधीत नियुक्त झालेले बिगर नेट-सेट अध्यापक तथापि, ज्यांनी सेवेत असताना अद्यापही (नेट/सेट/पीएच.डी./एम.फील) धारण केलेली नाही, अशा अध्यापकाचे परिपूर्ण प्रस्ताव दोन प्रतीत या कार्यालयाकडे दिनांक ०६.०१.२०२५ पर्यंत सादर करावे.

सदर प्रस्तावास मा.शिक्षण संचालक, उच्च शिक्षण संचालनालय, म.रा.पुणे यांची अंतिम मान्यता प्राप्त झाल्यानंतरच पुढील कार्यवाही करण्यात येईल याची नोंद घ्यावी.

सहपत्रित कागदपत्रे पुढीलप्रमाणे :-

(१) शासन नाहरकत प्रमाणपत्र

(२) दोन वृत्तपत्रातील जाहिरात

(३) संबंधित विद्यापीठानी दिलेली नाहरकत

(४) निवड समिती अहवाल

(५) गुणवत्ता यादी

(६) उपस्थिती उमेदवाराची यादी

(७) बिंदुनामावली प्रत

(८) शैक्षणिक कागदपत्रे

(९) आवश्यक असलेले उद्बोधन व उजळणी वर्ग प्रमाणपत्रे

(१०) नियुक्ती आदेश, रुजू अहवाल

(११) नियुक्ती संवर्गात असल्यास जातवैधता प्रमाणपत्र

(१२) पद मंजूर असल्याबाबत सहसंचालक कार्यालयाची पदमान्यता प्रत

(१३) आवश्यक असल्यास इतर कागदपत्रे

(डॉ.संतोष चव्हाण)
सहसंचालक, उच्च शिक्षण,
नागपूर विभाग, नागपूर

सोबत : वरीलप्रमाणे.

प्रत : कार्यासन वर्धा/नागपूर/भंडारा/गोंदिया/चंद्रपूर/गडचिरोली जिल्हा प्रस्तुत कार्यालय यांना माहितीस्तव अग्रेषित.

NUTA BULLETIN (Official Journal of NAGPUR UNIVERSITY TEACHERS' ASSOCIATION) **EDITOR :** Dr.Mahendra V. Mete, 38, Ganediwal Layout, Camp, Amravati-444602. **PUBLISHER :** Dr. Prakash Tayade, 55, "Aai" Dr. Punjabrao Deshmukh Colony, Near V.M.V. Campus, Amravati 444 604 Published at NUTA Bulletin Office, Shikshak Bhavan, Sant Gadge Baba Amravati University Campus, **Amravati- 444 602. PRINTED AT** Bokey Printers, Gandhi Nagar, Amravati. (M.S) **REGD NO**. MAHBIL/2001/4448 Postal Registration No. AMT/RNP/78/2024-26 (Uploaded on www.nuta.in on 05.01.2026) Price : Rs. Five / Name of the Posting office : **R.M.S. Amravati.** Date of Posting **: 15.01.2026**

If Undelivered , please return to : NUTA Bulletin Office, Shikshak Bhavan, Sant Gadge Baba Amravati University Campus, **Amravati- 444 602.**

To,...

....

....

....